

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

**ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY
ve dnech 16. až 17. prosince 2004
v Bruselu**

**PROJEV PŘEDSEDY, PANA JOSEPA BORRELLA FONTELLESE
ZÁVĚRY PŘEDSEDNICTVA**

04/S-2004

*Generální ředitelství pro
předsednictvo*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\12-Bruxelles

Proslov předsedy Evropského parlamentu Josepa BORRELLA

Evropská rada

Brusel, 17. prosince 2004

Vážené dámy, vážení pánové,

rád bych poděkoval nizozemskému předsednictví za jeho otevřený přístup vůči Parlamentu. Rád bych také vzdal poctu zdravému úsudku, který předsednictví prokázalo, když soustředilo pozornost na otázku „Communicating Europe“ (informování o Evropě) v době, kdy je informování veřejnosti považováno za obzvláště důležité.

Uplynul měsíc od chvíle, kdy jsem Vám sliboval, že Evropský parlament udělá vše, co bude nezbytné, aby se silná Komise mohla za podpory Parlamentu začít věnovat své práci. Náš slib jsme splnili.

Ale jaké práci se bude Komise věnovat?

Dne 26. ledna 2005 představí předseda Komise Barroso pracovní program Komise na rok 2005 a víceletý program pro následujících pět let. Poprvé a dříve, než vstoupí Ústava v platnost, předloží interinstitucionální dohodu o schválení pětiletého plánu.

Parlament je připraven jednat o dohodě, která nám poskytne rámec pro naši práci v průběhu příštích pěti let.

Zatím bude v našich politických prioritách figurovat několik různých otázek.

Začnu finančním výhledem.

Evropský parlament bere svou nespornou úlohu při sestavování finančního výhledu velice vážně. Společně se musíme shodnout na finanční perspektivě na období 2007-2013. Za tímto účelem Parlament zřídil dočasný výbor, kterému mám tu čest osobně předsedat. Úkolem tohoto výboru je zaujmout koherentní a rozumné stanovisko. Naše práce vychází z návrhů Komise.

Chceme dosáhnout dohody. A chceme ji dosáhnout v rámci stanoveného časového plánu. Nestojíme však o dohodu za každou cenu. A bez Evropského parlamentu řádný finanční výhled nebude.

Také je nezbytné si uvědomit, že shoda musí ze všeho nejdříve existovat mezi členskými státy.

V souvislosti s tím šest členských států formálně vyjádřilo své stanovisko k návrhům, které předložila Prodiho Komise a oficiálně převzala Komise pana Barrose. Srovnání jednotlivých částek jsou pro nás velmi poučné.

Musíme však srovnávat pouze srovnatelné. Není možné srovnávat návrh Komise pro výdaje závazků a návrh šesti členských států pro položky závazků.

Musíme porovnat:

- návrh Komise na částku 1 205 miliard euro pro období 2007-2013, neboli 1,26 % HDP u položek závazků,
- návrh šesti členských států ve výši 815 miliard euro pro stejné období, neboli 1 % HDP u položek závazků.

Návrh šesti členských států představuje snížení o 210 miliard euro ve srovnání s návrhem Komise.

Zavazuje nás však hranice 1 % k tomu, abychom omezili naše politické cíle a přehodnotili závazky, které jsme si stanovili.

Rád bych Vám připomenul, že nebude-li dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou v souvislosti s novým víceletým finančním rámcem, bude nezbytné:

- znovu projednat každou politiku Unie, která má jednoróční charakter
- dosáhnout dohody mezi oběma složkami rozpočtového orgánu. Jsem si jist, že jak Parlament, tak i Rada se nechtějí vrátit k dřívějším potyčkám, ve kterých se každá strana vždy snažila prosadit svůj postoj.

Nedokážu si představit, že by Rada snížila finanční prostředky a dokázala přitom čelit novým výzvám a plnit priority, které si Unie stanovila, především zohledníme-li skutečnost, že výdaje na zemědělství jsou Vámi pevně stanoveny až do konce roku 2013.

Zmiňuji-li se o výzvách a prioritách, mám konkrétně na mysli:

- završení současného a budoucího rozšíření;
- zajištění politiky soudržnosti, která je skutečným přínosem činností Společenství a nezbytnou podmínkou zachování modelu sociální Evropy;
- rostoucí význam důležitosti Unie v celosvětovém měřítku, především pak v oblasti výzkumu a vzdělávání.

Dovolte mi malou poznámku: je zvláštní, že členské státy, které jsou zastánci dalšího rozšíření EU (nyní mám na mysli zejména Turecko) jsou právě těmi státy, které nejméně prosazují odpovídající finanční zabezpečení.

Mám dojem, že Rada chce stále intenzivněji více Evropanů, ale méně Evropy.

Není možné dělat pro Evropu více, máme-li menší prostředky. V tomto duchu se vyjádřil v Parlamentu před několika dny pan Barroso.

Není však třeba se obávat. Parlament není lhostejným rozpočtovým orgánem. Opak je pravdou a následující údaje jsou toho důkazem:

- v období 1988-2003 ze dvou složek rozpočtového orgánu to byla právě Rada, kdo nejvíce zvýšil povinné výdaje, které spadají do jeho pravomoci.
- Kromě toho zatímco státní rozpočty 15 členských států narostly v průměru o 22,9 % v období 1996 až 2002, rozpočet Evropské unie vzrostl pouze o 8,2 %.

Rád bych Vám tímto naznačil, že není nutné jednoznačně předpokládat, že se tato jednání změni v boj o čísla a procenta, je nutné zaměřit se také na projekt Evropy, jehož dostupné finanční prostředky odpovídají našim ambicím.

Dámy a pánové,

Dříve než přejdeme k otázce, která je pro toto zasedání pravděpodobně nejdůležitější, k Turecku, dovoluji mi, abych se zmínil také o dalších bodech našeho programu.

Polemika, která doprovázela rozhodování o Turecku nám nedovolila věnovat dostatečnou pozornost rozhodování o Bulharsku, Rumunsku a Chorvatsku. Pokud jde o Bulharsko, oceňujeme úsilí, které bylo doposud vynaloženo, neboť Bulharsku umožnilo nastoupit cestu k přistoupení ve stanoveném termínu.

V případě Rumunska se domníváme, že je nezbytné pracovat ještě intenzivněji, aby bylo dosaženo soudního systému, který bude nezávislejší, bude se v menší míře využívat výjimečných zákonů a budou učiněny patřičné kroky, aby byla snížena korupce na všech úrovních. Evropský parlament si je vědom toho, že pro Rumunsko musí platit stejné podmínky jako pro Bulharsko. Můžu Vás však ujistit, že Parlament udělá vše, co je v jeho silách, aby na jednáních dne 13. dubna mohl i přes některé technické obtíže vyjádřit své souhlasné stanovisko.

Představitel EU pro lidská práva

Rozhodnutí jmenovat představitele EU pro lidská práva vzbuzuje v Parlamentu určité obavy. Náš orgán, jak víte, byl iniciátorem této politiky a je autorem doložek o lidských právech, které jsou součástí mezinárodních úmluv.

Na jedné straně byla lidská práva vždy základním pilířem našeho pojetí vnější politiky Evropské unie a tato skutečnost by mohla zvýšit význam lidských práv.

Na druhé straně existuje určitá nejistota, pokud jde o možnosti Parlamentu kontrolovat práci Unie v této oblasti. Parlament v této oblasti vždy dobře spolupracoval s Komisí a máme největší zájem na tom, aby tato spolupráce pokračovala.

Jakou formou bude tento představitel podávat Parlamentu zprávy o své činnosti? Rád bych Vás požádal, aby jste si položili otázky tohoto typu dříve, než potvrdíte svůj záměr, který by mohl být zdrojem nesnází nebo by mohl vést k tomu, že tento prvek bude mít čistě symbolický význam.

Mírový proces na Blízkém východě

Minulý měsíc oznámil jordánský král Abdalá Evropskému parlamentu, že se otevřela možnost zahájení mírového procesu, která však nebude trvat déle než dva roky. Prezidentské volby, které proběhnou v Palestině dne 9. ledna jsou velice významnou příležitostí pro pokračování v tomto procesu. Z tohoto důvodu Parlament vyšle do Palestiny delegaci 30 zástupců, nejpočetnější delegaci, kterou orgány kdy vyslaly, jejímž úkolem bude sledovat průběh voleb v Palestině.

Ukrajina

Poprvé Evropská unie předvedla své vůdčí schopnosti na mezinárodní scéně. Myslím, že můžeme panu Solanovi, vysokému představiteli pro zahraniční politiku, blahopřát. Mám osobně v plánu navštívit Ukrajinu v průběhu voleb a zúčastnit se jmenování nového Parlamentu v Kyjevě jako projev podpory Evropského parlamentu v rámci demokratického procesu.

Turecko

Evropský parlament Vás před dvěma dny požádal, abyste bez „zbytečných odkladů“ zahájili jednání s Tureckem. Včera večer pan Balkenende oznámil zahájení jednání s Tureckem dne 3. září.

Zvolené datum odpovídá datu navrhovanému Parlamentem.

Očekávám, že Turecko bude moci dnes přijmout požadavky, které jste včera stanovili.

Výsledek hlasování byl jasný: 407 hlasů pro a 262 hlasů proti. To co Parlament schválil, je však stejně důležité jako to, co odmítl. Parlament jednoznačně odmítl jakýkoli plán B a upřednostnil partnerství nebo jakoukoli jinou formu sdružení před plným členstvím. Samozřejmě, zahájit jednání neznamená dovést je do konce. Nikdo nemůže při žádných jednáních dopředu vědět, jaký bude jejich konečný výsledek. Hlavním cílem přístupových jednání však musí zůstat plné členství v EU.

Je zjevné, jsem si vědom, že tato otázka byla předmětem intenzivních jednání s panem Erdoganem, že podmínkou pro zahájení jednání je, aby Turecko uznalo Kypr. Kolem jednacího stolu budou sedět zástupci 25 států, mezi něž patří také Kypr a Turecko.

Chce-li někdo s někým jednat, musí nejdříve uznat jeho existenci.

Parlament svůj postoj projednal do hloubky. V posledních měsících otázka přistoupení Turecka prakticky pohltila celý Parlament: konaly se konference, návštěvy (mimo jiné proběhla návštěva premiéra Erdogana a Leyly Zana), vydávaly se nezávislé zprávy, vysílaly se delegace do Turecka, probíhaly slyšení na téma práva žen, lidská práva apod.

Během své návštěvy Turecka jsem se ujistil, že všichni, od úřadů až po obhájce lidských práv, od pravoslavného patriarchy až po vůdce odborů, zkrátka všichni požadují zahájení jednání. Je jasné, že vyhlídka na členství v EU se stala hnacím motorem a je zárukou politických, sociálních a hospodářských reforem. Zamítavé stanovisko by mohlo být příčinou zpětného chodu v tomto procesu.

Na druhé straně je zároveň zcela zjevné, že úkol začlenit Turecko do EU je opravdu obtížný. A nejsem si jist, zda všichni, s kým jsem se během mého pobytu v Turecku setkal, si zcela uvědomují, jaké úsilí bude nutné pro splnění tohoto úkolu vynaložit. Velká část zprávy Parlamentu se zaměřuje na to, co vše bude nutné učinit po zahájení jednání. Parlament musí posílit své vztahy s občanskou společností v Turecku.

Máme před sebou důležitý úkol, kdy musíme naši politiku vysvětlit evropskému veřejnému mínění. Je-li Turecko chápáno jako nová bitva u Lepanta nebo obléhání Vídně, pak nikam nedojdeme.

Z tohoto důvodu Parlament žádá, aby s ním byly konzultovány jakékoli návrhy přerušit jednání s Tureckem. Je-li Parlament orgánem, který vlastní klíč k samotnému přistoupení v konečné fázi jednání, pak by bylo velmi neobvyklé, aby byl pouze informován o konečném rozhodnutí, především pak s ohledem na skutečnost, že Parlament má za úkol vysvětlit výsledky jednání široké veřejnosti. Jak může Parlament vysvětlit jednání, kterých se neúčastnil?

Jako poslední bod bych zmínil

Irák/ Kofi Annan

Rád bych poděkoval předsednictví, že převzalo iniciativu a pozvalo Kofiho Annana, aby k Vám promluvil. Před rokem jej Parlament pozval u příležitosti předávání Sacharovovy ceny a v tuto chvíli, domnívám se, potřebuje naši pomoc. V tomto ohledu bych rád připomněl těm, kteří na něj v posledních týdnech útočili, že lidé, kteří žijí v domech ze skla, nesmí házet kamením, neboli, jak se říká španělsky „*quien vive en una casa de cristal no debe tirar piedras*“ nebo francouzsky: „*Qu'as tu a regarder la paille qui est dans l'oeil de ton frère? Et la poutre qui est dans ton oeil à toi, ne la vois tu pas!*“

Děkuji Vám za pozornost

* * *